

Beskrivelse af uddannelseselementet **Tandpleje 1 – Grundlæggende klinisk virksomhed**

Undervisningsår: 2025-2026

Ansvarlig: Ulla Kortegaard Bendtsen

Dansk titel: Tandpleje 1 – Grundlæggende klinisk virksomhed

Engelsk titel: Dental Care 1 – Basic clinical practice

Undervisningssprog: Dansk

Placering: 2. semester

Fagtype: Obligatorisk

Antal ECTS: 10

Indhold

Den studerende opnår kompetencer til at udføre patientundersøgelse, journaloptagelse og behandlinger af lav kompleksitet. Der introduceres til anvendelse af røntgen som supplement til den kliniske undersøgelse. Fagene cariologi og parodontologi bidrager til forståelse af ætiologi og patogenese og bidrager til forståelsen af kliniske tegn på inflammatorisk respons samt diagnostik af superficiel caries. Faget ernæring bidrager til at kunne udføre patientvejledning omkring livstilsfaktorer og vaners betydning for oral sundhed. Med sundhedspædagogisk tilgang og motiverende samtale udøves sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i relation til en given borger. Herunder identificeres faktorer, der har betydning for patientens forudsætninger for såvel sundhedsfremme som sygdomsforebyggelse.

Forløbet indeholder elementer fra faget intern praktik.

Progressionskrav: Introduktion til klinik og patientbehandling skal være gennemført.

Målbeskrivelser

Efter endt uddannelseselement skal den studerende kunne:

Viden

- redegøre for fyldningsklassifikation, fyldningsmaterialer og protetiske erstatninger på et basalt niveau
- redegøre for anvendelse af god ergonomi ift. arbejdsstilling, fingerstøtte og instrumentgreb på klinikken
- gengive enkle tandplejefaglige tiltag på baggrund af praksis inden for cariologi, parodontologi og ved tilstande som attrition, abrasion, erosion og dentinhyperæstesi
- beskrive sundhedspædagogiske begreber som pædagogisk diagnose, mål, handleplan og evaluering af indsats
- beskrive formålet og metoden ved den motiverende patientsamtale.

Færdigheder

- differentiere mellem normale tilstande og orale anomalier og klassificere de almindeligste patologiske tilstande i tænder og støttevæv på et basalt niveau
- optage en medicinsk og odontologisk anamnese, udføre en klinisk undersøgelse samt identificere patologiske fund under vejledning
- udføre røntgenbeskrivelse selvstændigt
- udføre en relevant kostanamnese
- vejlede patienter i hjemmetandpleje, herunder ved brug af klorhexidin i særlige situationer
- udføre supragingival depuration med udvalgte håndinstrumenter, korrekt teknik og ergonomi samt anvende fremgangsmåden: sondering af calculus, depuration og kontrol af depuration
- identificere behov for forebyggelse af caries og udføre non-operativ behandling med bl.a. fluorid under vejledning

- identificere behov for og behandling af dentinhyperæstesi
- anvende den motiverende samtale med formålet at inddrage patientens egne forventninger og mål, som bidrager til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.

Kompetencer

På basalt niveau forventes den studerende at kunne:

- vurdere årsager til orale sygdomme med inddragelse af livsstil, levevilkår og kostvalg
- vurdere faktorer, der har betydning for patienternes forudsætninger for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- journalisere og vurdere indikation for røntgenundersøgelse i forbindelse med sygdomsdiagnostik.

På selvstændigt niveau forventes den studerende at kunne:

- bedømme røntgenbilledkvalitet.

Med vejledning forventes den studerende at kunne:

- kombinere viden og færdigheder til at stille diagnoser, forebygge og behandle tandsygdomme, herunder caries superficialis
- motivere patienten gennem samtale til at fremme egen sundhed og forebyggelse af orale sygdomme
- fastsætte mål for den tandplejefaglige intervention i samarbejde med patienten i overensstemmelse med patientens forudsætninger, udviklingsmuligheder, ønsker og forventninger samt sammensætte en handleplan, der sigter mod udvikling af handlekompetence
- udvise professionel adfærd og kommunikere professionelt i relation til patienten, det odontologiske team, pårørende og støttepersoner.

Undervisningsmateriale

- Marbeck, C.E: Introduktion til den motiverende samtale. Munksgaard. 2005
- E-lærings-/ træningsvideoer: Den motiverende samtale, 3 cases og tekst om grundstrukturen i den motiverende samtale. E-skt.ku.dk
- Klinisk kompendium: Kap. 02.09, kap. 03.09, kap. 03.10, kap.03.11, kap. 04.01, kap. 04.02, kap. 04.04, kap. 04.05, kap. 04.06. Gældende version.

Enkeltelementer i litteraturlisten kan udskiftes, hvis en underviser finder mere egnede tekster.

Formelle krav: Uddannelseselementet skal være bestået inden andet studieår kan påbegyndes. De skriftlige opgaver der knytter sig til uddannelseselementet og de kliniske opgaver beskrevet i kompetenceskemaet på klinikken: En færdig behandlet patient. En afsluttet og godkendt supragingival depuration på en patient, skal være gennemført før deltagelse i OSKE-eksamen.

Undervisningsform: Undervisningen består af forelæsninger, kliniske øvelser i makkerpar med patienter, flørdning med ældre studerende, kliniske konferencer, workshops, holdundervisning og individuel vejledning, selvstudie og studenterudviklingssamtaler (SUS).

Arbejdsbelastning

Kategori	Timer
Forelæsning	6
Holdundervisning	6
Praktiske øvelser	108
Teoretiske øvelser	24
Forberedelse	130
Eksamen	6
I alt	280

Feedbackform

Feedbackform: Studenterudviklingssamtale, løbende feedback og feedback i form af bestået/ ikke-bestået ved den afsluttende OSKE-prøve.

Eksamen

Indstillingsbetingelser til eksamen: 80 % fremmøde og aktiv deltagelse i den planlagte undervisning. De skriftlige opgaver, der knytter sig til uddannelseselementet og de kliniske opgaver beskrevet i kompetenceskemaet på klinikken: En færdig behandlet patient. En afsluttet og godkendt supragingival depuration på en patient, skal være gennemført før deltagelse i OSKE-prøven.

Prøveform: Praktisk prøve. Objektiv struktureret klinisk eksamen OSKE – en stationsbaseret eksamen. Varighed 40 - 100 min. ved forskellige stationer samt nogle timer i ventelokale.

Prøveformsdetaljer inkl. bedømmelsesgrundlag: Mundtlig praktisk eksamen kombineret med teoretiske spørgsmål. Tidsbaseret. 4-10 stationer med forskellige emner.

Hjælpemidler: Ingen. Ingen brug af generativ kunstig intelligens er tilladt i eksamensaktiviteter.

Bedømmelsesform: Bestået/ ikke-bestået

Censurform: Intern censur

Reeksamen: Prøveformen ved reeksamen svarer til elementets ordinære prøveform.

Kriterier for bedømmelse

For at opnå karakteren 12 skal den studerende kunne:

Viden

- redegøre for fyldningsklassifikation, fyldningsmaterialer og protetiske erstatninger på et basalt niveau
- redegøre for anvendelse af god ergonomi ift. arbejdsstilling, fingerstøtte og instrumentgreb på klinikken
- gengive enkle tandplejefaglige tiltag på baggrund af praksis indenfor cariologi, parodontologi og ved tilstande som attrition, abrasion, erosion og dentinhyperæstesi
- beskrive sundhedspædagogiske begreber som pædagogisk diagnose, mål, handleplan og evaluering af indsats
- beskrive formålet og metoden ved den motiverende patientsamtale.

Færdigheder

- differentiere mellem normale tilstande og orale anomalier og klassificere de almindeligste patologiske tilstande i tænder og støttevæv på et basalt niveau
- optage en medicinsk og odontologisk anamnese, udføre en klinisk undersøgelse samt identificere patologiske fund under vejledning
- udføre røntgenbeskrivelse selvstændigt
- udføre en relevant kostanamnese
- vejlede patienter i hjemmetandpleje, herunder ved brug af klorhexidin i særlige situationer
- udføre supragingival depuration med udvalgte håndinstrumenter, korrekt teknik og ergonomi samt anvende fremgangsmåden: sondering af calculus, depuration og kontrol af depuration
- identificere behov for forebyggelse af caries og udføre non-operativ behandling med bl.a. fluorid under vejledning
- identificere behov for og behandling af dentinhyperæstesi
- anvende den motiverende samtale med formålet at inddrage patientens egne forventninger og mål, som bidrager til sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.

Kompetencer

På basalt niveau forventes den studerende at kunne:

- vurdere årsager til orale sygdomme med inddragelse af livsstil, levevilkår og kostvalg
- vurdere faktorer, der har betydning for patienternes forudsætninger for sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse
- journalisere og vurdere indikation for røntgenundersøgelse i forbindelse med sygdomsdiagnostik.

På selvstændigt niveau forventes den studerende at kunne:

- bedømme røntgenbilledkvalitet.

Med vejledning forventes den studerende at kunne:

- kombinere viden og færdigheder til at stille diagnoser, forebygge og behandle tandsygdomme, herunder caries superficialis
- motivere patienten gennem samtale til at fremme egen sundhed og forebyggelse af orale sygdomme
- fastsætte mål for den tandplejefaglige intervention i samarbejde med patienten i overensstemmelse med patientens forudsætninger, udviklingsmuligheder, ønsker og forventninger samt sammensætte en handleplan, der sigter mod udvikling af handlekompetence
- udvise professionel adfærd og kommunikere professionelt i relation til patienten, det odontologiske team, pårørende og støttepersoner.

Med vejledning forventes den studerende at kunne:

- kombinere viden og færdigheder til at stille diagnoser, forebygge og behandle tandsygdomme, herunder caries superficialis
- motivere patienten gennem samtale til at fremme egen sundhed og forebyggelse af orale sygdomme
- fastsætte mål for den tandplejefaglige intervention i samarbejde med patienten i overensstemmelse med patientens forudsætninger, udviklingsmuligheder, ønsker og forventninger samt sammensætte en handleplan, der sigter mod udvikling af handlekompetence
- udvise professionel adfærd og kommunikere professionelt i relation til patienten, det odontologiske team, pårørende og støttepersoner.